

- 2 **Effentora pomáhá ke kvalitnímu životu onkologicky nemocných**
prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D., MHA Onkologická a radioterapeutická klinika FN, Plzeň
- 2 **Průlomová bolest v onkogynekologii**
doc. MUDr. Helena Robová, Ph.D. Gynekologicko-porodnická klinika 2. LF UK, Praha
- 2 **Léčba ataky průlomové bolesti za hospitalizace a po propuštění u dospělých pacientek s pokročilým gynekologickým maligním onemocněním**
MUDr. Monika Náležinská Klinika operační onkologie, oddělení gynekologické onkologie MOÚ, Brno
MUDr. Ondřej Sláma, Ph.D. Klinika komplexní onkologické péče, ambulance pro paliativní medicínu MOÚ, Brno
MUDr. Josef Chovanec, Ph.D. Klinika operační onkologie, oddělení gynekologické onkologie MOÚ, Brno
- 2 **Algeziolog a pacient s nádorovou průlomovou bolestí**
MUDr. Jan Lejško Centrum léčby bolesti, KARIM, FN, Plzeň
- 2 **Bolest u pacientů s onkologickým onemocněním**
MUDr. Jana Hruběšová Ambulance pro léčbu chronické bolesti a paliativní medicínu,
Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FN, Hradec Králové
- 3 **Effentora v léčbě průlomové bolesti**
MUDr. Marek Hakl, Ph.D. | MUDr. Olga Haklová Centrum pro léčbu bolesti,
Anesteziologicko-resuscitační klinika LF MU a FN u sv. Anny, Brno
- 3 **Chronická nádorová bolest a možnosti jejího ovlivnění**
MUDr. Tomáš Svoboda, Ph.D. KOC FN, Plzeň
- 3 **Effentora – léčebná možnost průlomové bolesti**
MUDr. Viera Sandecká Interní hematologická a onkologická klinika, FN Brno
- 3 **Bolest v hematoonkologii**
MUDr. David Pohlreich | prof. MUDr. Marek Trněný, CSc.
I. interní klinika – klinika hematologie 1. LF UK a VFN, Praha
- 3 **Léčba epizody bolesti u pacienta s pokročilým B-buněčným lymfomem**
MUDr. František Sedlák I. interní klinika, Všeobecná fakultní nemocnice, Praha
- 4 **Léčba bolesti u pacientů s hematologickou malignitou**
doc. MUDr. Samuel Vokurka, Ph.D. Onkologická a radioterapeutická klinika, FN, Plzeň
- 4 **Průlomová bolest z pohledu radiačního onkologa**
MUDr. Magda Macháňová Komplexní onkologické centrum, Krajská nemocnice Liberec, a. s.
- 4 **Effentora v terapii průlomové bolesti onkologického pacienta s pokročilým inoperabilním nádorem ORL oblasti**
MUDr. Roman Pajdlhauser Radioterapeuticko-onkologické oddělení, Onkologická klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

Effentora pomáhá ke kvalitnímu životu onkologicky nemocných

prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D., MHA Onkologická a radioterapeutická klinika FN, Plzeň

www.sukl.cz: SPC Effentora™

Průlomová bolest v onkogynologii

doc. MUDr. Helena Robová, Ph.D. Gynekologicko-porodnická klinika 2. LF UK, Praha

- 1 American Pain Society: *Principles of analgetic use in the treatment of acute pain and cancer pain*. 5. vydání, American Pain Society, IL, 2007.
- 2 NCCN Clinical Practice Guidelines: *Supportive Care Guidelines: Palliative Care*. Dostupné z: <http://www.nccn.org>, v1, 2007.
- 3 NCCN Clinical Practice Guidelines: *Supportive Care Guidelines: Adult Cancer Pain*. Dostupné z: <http://www.nccn.org>, v1, 2007.
- 4 Rubatt, J. M. – Broadman, C. – Segreti, E. M. – Kavanagh, B. D. – Wheelock, J.: Palliative care of the patients with advanced gynecologic cancer. *Gynecol Oncol*, 19 2, 2, s. 1507–1519.

Léčba ataky průlomové bolesti za hospitalizace a po propuštění u dospělých pacientek s pokročilým gynekologickým maligním onemocněním

MUDr. Monika Náležinská Klinika operační onkologie, oddělení gynekologické onkologie MOÚ, Brno
MUDr. Ondřej Sláma, Ph.D. Klinika komplexní onkologické péče, ambulance pro paliativní medicínu MOÚ, Brno
MUDr. Josef Chovanec, Ph.D. Klinika operační onkologie, oddělení gynekologické onkologie MOÚ, Brno

- 1 Hakl, M., et al.: *Léčba bolesti*. Mladá fronta, 2013, s. 217–220.
- 2 Opavský, J., et al.: *Bolest v ambulanci praxi*. Maxdorf Jessenius, 2011, s. 356–361.
- 3 Sláma, O., et al.: *Paliativní medicína pro praxi*. Galén, 2007, s. 60–61.

Algeziolog a pacient s nádorovou průlomovou bolestí

MUDr. Jan Lejško Centrum léčby bolesti, KARIM, FN, Plzeň

- 1 WHO: *Cancer pain relief: report of a WHO expert committee*. 2. vydání, WHO, 1996.
- 2 Rokyta, R. – Kršík, M. – Kozák, J.: *Bolest*. Tigris, 2012.
- 3 Kolektiv autorů: Metodické pokyny pro farmakoterapii bolesti. *Bolest*, 2009, dopl. 2.
- 4 Darwish, M. – Kirby, M. – Robertson, P. Jr., et al.: Single-dose and steady-state pharmacokinetics of fentanyl buccal tablet in healthy volunteers. *J Clin Pharmacol*, 47, 2007, s. 56–63.
- 5 Portenoy, R. K. – Taylor, D. – Messina, J., et al.: A randomised, placebo-controlled study of fentanyl buccal tablet for breakthrough in opioid-treated patients with cancer. *Clin J Pain*, 2006, 22, s. 805–811.

Bolest u pacientů s onkologickým onemocněním

MUDr. Jana Hrubešová Ambulance pro léčbu chronické bolesti a paliativní medicínu, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FN, Hradec Králové

- 1 Krch, J.: Průlomová bolest a nové možnosti léčby. *Postgraduální medicína*, 2011, 8, s. 900–908.
- 2 Nosková, P.: Průlomová bolest a její léčba. *Interní medicína pro praxi*, 2010, 12, s. 482–486.
- 3 Kabelka, J. – Kozák, J. – Lejško, J. – Sláma, O.: Doporučený postup pro léčbu průlomové nádorové bolesti. *Bolest*, 2011, 14, dopl. 1.

Effentora v léčbě průlomové bolesti

MUDr. Marek Hakl, Ph.D. | MUDr. Olga Haklová Centrum pro léčbu bolesti,
Anesteziologicko-resuscitační klinika LF MU a FN u sv. Anny, Brno

- 1 **Kabelka, L. – Kozák, J. – Lejško, J. – Sláma, O.:** Doporučený postup pro léčbu průlomové bolesti. *Bolest*, 2011, 14, dopl. 1.
- 2 **Webster, L. R.:** Breakthrough pain in the management of chronic persistent pain syndromes. *Am J Manag Care*, 2008, 14, s. 116–122.
- 3 **Dickman, A.:** Integrated strategies for the Successful management of breakthrough cancer pain. *Curr Opin Support Palliat Care*, 2011, 5, s. 8–14.
- 4 **Fortner, B. V. – Okon, T. A. – Portenoy, R. K.:** A survey of pain-related hospitalizations, emergency department visits, and physician office visits reported by cancer patients with and without history of breakthrough pain. *J Pain*, 2002, 3, s. 38–44.
- 5 **Abrahámová, J.:** Karcinom prsu. Dostupné z: <http://zdravi.e15.cz/clanek/postgraduální-medicína/karcinom-prsu-163561>, vyhledáno 29. 3. 2016.

Chronická nádorová bolest a možnosti jejího ovlivnění

MUDr. Tomáš Svoboda, Ph.D. KOC FN, Plzeň

- 1 **Saad, F., et al.:** Pathologic fractures correlate with reduced survival in patients with malignant bone disease. *Cancer*, 2007, 110, s. 1860–1867.
- 2 **Goss, P. E., et al.:** Aromatase inhibitors in the treatment and prevention of breast cancer. *J Clin Oncol*, 2001, 19, s. 881–894.
- 3 **Jurga, L. M., et al.:** *Klinická a radiační onkologie*. Vyd. Osveta, Martin, 2010.

Další literatura k dispozici u autora

Effentora – léčebná možnost průlomové bolesti

MUDr. Viera Sandecká Interní hematologická a onkologická klinika, FN Brno

- 1 **Adam, Z. – Maisnar, V., et al.:** *Mnohočetný myelom, jak včas rozpoznat tuto nemoc a jak s ní žít. Informace pro nemocné a jejich blízké*. 3. přepracované a doplněné vydání, Brno, MÚ, 2009.
- 2 **Bystřícký, Z.:** Bolesti při pokročilém nádorovém onemocnění. *Postgraduální medicína – příloha*, 7, s. 4–43.
- 3 **Caraceni, A. – Portenoy, R. K., et al.:** Working Group of an IASP Task Force on Cancer Pain: Breakthrough pain characteristics and syndromes in patients with cancer pain. An international survey. *Palliative Medicine*, 2004, 18, s. 177–183.

Bolest v hematoonkologii

MUDr. David Pohlreich | prof. MUDr. Marek Trněný, CSc.
I. interní klinika – klinika hematologie 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 **Caraceni, A. – Hanks, G. – Kaasa, S., et al.:** Use of opioid analgesics in the treatment of cancer pain: Evidence-based recommendations from the EAPC. *Lancet Oncol*, 2012, 13, s. e58–e68.
- 2 World Health Organization: *Cancer Pain Relief*. Ženeva, Švýcarsko, World Health Organization, Office of Publications, 1986.
- 3 **Doležal, T. – Hakl, M. – Kozák, J., et al.:** Metodické pokyny pro farmakoterapii nádorové bolesti. *Farmakoterapie*, 2006, 3, s. 281–286.
- 4 **Dalal, S. – Hui, D. – Nguyen, L., et al.:** Achievement of personalized pain goal (PPG) in cancer patients referred to a Supportive Care Clinic at a comprehensive cancer center. *Cancer*, 2012, 118, s. 3869–3877.
- 5 **Portenoy, R. K. – Ahmed, E.:** Principles of opioid use in cancer pain. *J Clin Oncol*, 2014, 32, s. 1662–1670.

Léčba epizody bolesti u pacienta s pokročilým B-buněčným lymfomem

MUDr. František Sedlák I. interní klinika, Všeobecná fakultní nemocnice, Praha

- 1 **Vondráčková, D.:** Nádorová bolest a její léčení. *Postgraduální medicína*, 2007, příloha, s. 23–30.
- 2 **Hakl, M. – Leštianský, B.:** Aktuální trendy v léčbě bolesti. *Medicina pro praxi*, 2011, 8, s. 532–536.
- 3 **Ševčík, P. – Zdeněk, A.:** Transdermální buprenorfin. *Remedia*, 2006, 5.
- 4 **Skaer, T. L.:** Transdermal opioids for cancer pain. *Health and Quality of Life Outcomes*, 2006, 4, s. 24.
- 5 **Nosková, P.:** Průlomová bolest a její léčba. *Interní medicína*, 2010, 12, s. 482–486.
- 6 **Krch, J.:** Průlomová bolest a nové možnosti léčby. *Postgraduální medicína*, 2007, 8, s. 900–908.
- 7 **Prommer, E. – Fícek, B.:** Fentanyl transmucosal tablets: current status in the management of cancer-related breakthrough pain. *Patient preference and adherence*, 2012, 6, s. 465–475.
- 8 **Shimoyama, N. – Gomyo, I. – Teramoto, O., et al.:** Efficacy and safety of sublingual fentanyl orally disintegrating tablet at doses determined from oral morphine rescue doses in the treatment of breakthrough cancer pain. *Jpn J Clin Oncol*, 2015, 45, s. 189–196.

Léčba bolesti u pacientů s hematologickou malignitou

doc. MUDr. Samuel Vokurka, Ph.D. Onkologická a radioterapeutická klinika, FN, Plzeň

- 1 McCaffery, M.: *Nursing practice theories related to cognition, bodily pain and main environment interactions*. 1968, Los Angeles, University of California Los Angeles.
- 2 Doležal, T. – Hakl, M. – Kozák, J., et al.: Metodické pokyny pro farmakoterapii nádorové bolesti. *Klin Onkol*, 2004, 17, s. 114–118.
- 3 Keefe, D. M. – Schubert, M. M. – Elting, L. S., et al.: Updated clinical practice guidelines for the prevention and treatment of mucositis. *Cancer*, 2007, 109, s. 820–831.
- 4 Peterson, D. – Bensadoun, R. J. – Roila, F.: Management of oral and gastrointestinal mucositis: ESMO Clinical Recommendations. *Ann Oncol*, 2009, 20, s. 174–177.
- 5 Bensinger, W. – Schubert, M. – Ang, K. K., et al.: NCCN Task Force Report. Prevention and management of mucositis in cancer care. *J Natl Compr Canc Netw*, 2008, 6, s. 1–21.
- 6 Strupp, C. – Sudhoff, T. – Germing, U., et al.: Transdermal fentanyl during high-dose chemotherapy and autologous stem cell support. *Oncol Rep*, 2000, 7, s. 659–661.
- 7 Cai, Q. – Juany, H. – Sun, X., et al.: Efficacy and safety of transdermal fentanyl for treatment of oral mucositis pain caused by chemotherapy. *Expert Opin Pharmacother*, 2008, 9, s. 3137–3144.
- 8 Demarosi, F. – Lodi, G. – Soligo, D., et al.: Transdermal fentanyl in HSCT patients: an open trial using transdermal fentanyl for the treatment of oral mucositis pain. *Bone Marrow Transplant*, 2004, 33, s. 1247–1251.
- 9 Huscher, A. – Smussi, I. – Borghetti, P., et al.: Transdermal buprenorphine for oropharyngeal mucositis-associated pain in patients treated with radiotherapy for head and neck cancer. *J Palliat Med*, 2010, 13, s. 357–358.
- 10 Vokurka, S. – Skardova, J. – Karas, M., et al.: Oropharyngeal mucositis pain treatment with transdermal buprenorphine in patients after allogeneic stem cell transplantation. *J Pain Symptom Manage*, 2010, 39, s. 4–6.

Průlomová bolest z pohledu radiačního onkologa

MUDr. Magda Macháňová Komplexní onkologické centrum, Krajská nemocnice Liberec, a. s.

- 1 Dennis, K. – Makhani, L. – Zeng, L., et al.: Single fraction conventional external beam radiation therapy for bone metastases: A systematic review of randomized controlled trials. *Radiother Oncol*, 2013, 106, s. 5–14.
- 2 Hakl, M.: Novinky v terapii bolesti. *Klinická farmakologie a farmacie*, 2012, 26, s. 102–105.
- 3 Haugen, D. F. – Hjermstad, M. J. – Hagen, N., et al.: European Palliative Care Research Collaborative (EPCRC). Assessment and classification of cancer breakthrough pain: a systematic literature review. *Pain*, 2010, 149, s. 476–482, Doi: 10.1016/j.pain.2010.02.035.
- 4 Kabelka, L. – Kozák, J. – Lejčko, J., et al.: Doporučený postup pro léčbu průlomové nádorové bolesti. *Bolest*, 2011, 14, dopl. 1, s. 1–5.
- 5 Kleeborg, U. R. – Mercadante, S. – Davies, A., et al.: Pan-European, open-label dose titration study of fentanyl buccal tablet in patients with breakthrough cancer pain. *Eur Journal of Pain*, 2015, 19, s. 528–537.
- 6 Li, K. K. – Hadi, S. – Kirou-Mauro, A., et al.: When should we define the response rates in the treatment of bone metastases by palliative radiotherapy? *Clin Oncol (R Coll Radiol)*, 2008, 15, s. 211–218.
- 7 Nosková, P.: Průlomová bolest a její léčba. *Interní medicína pro praxi*, 2010, 12, s. 482–486.
- 8 Popovic, M. – den Hartogh, M. – Zhang, L., et al.: Review of international patterns of practice for the treatment of painful bone metastases with palliative radiotherapy from 1993 to 2013. *Radiother Oncol*, 2014, 111, s. 11–17.
- 9 Radbruch, L. – Trottenberg, P. – Elsner, F., et al.: A systematic review of the role of alternative application routes for opioid treatment for moderate to severe cancer pain: an EPCRC opioid guidelines project. *Palliat Med*, 2011, 25, s. 578–596.
- 10 Ryu, S. – Fang, Y. – Rock, J., et al.: Pain control by image-guided radiosurgery for solitary spinal metastasis. *J Pain Symptom Manage*, 2008, 35, s. 292–298.
- 11 Spencer, K. – Morris, E. – Dugdale, A., et al.: 30 day mortality in adult palliative radiotherapy—A retrospective population based study of 14,972 treatment episodes. *Radiother Oncol*, 2015, 115, s. 264–271.
- 12 Sochor, M. – Sláma, O.: Management chronické a akutní bolesti u pacientů s nádorovými chorobami. *Klinická onkologie*, 2015, 28, s. 94–98.
- 13 Vondráčková, D.: Průlomová bolest – klinický obraz a léčení. *Neurologie pro praxi*, 2009, 10, s. 310–313.

Effentora v terapii průlomové bolesti onkologického pacienta s pokročilým inoperabilním nádorem ORL oblasti

MUDr. Roman Pajdlhauser Radioterapeuticko-onkologické oddělení,
Onkologická klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

- 1 Portenoy, R. K. – Forbes, K. – Lussier, D. – Hanks, G.: Difficult pain problems: an integrated approach. In: Doyle, D. – Hanks, G. – Cherny, N. – Calman, K., editors: *Oxford textbook of palliative medicine*. 3. vydání, Oxford, Oxford University Press, 2004, s. 438–458.
- 2 Vondráčková, D.: Průlomová bolest – klinický obraz a léčení. *Neurologie pro praxi*, 2009, 10, s. 310–313.
- 3 Sláma, O.: Klinický obraz a současné možnosti terapie průlomové bolesti u onkologických nemocných. *Onkologie*, 2011, 5, s. 87–90.